

JOS VERHOEVEN

„IK BEN GEEN TI-TA TOVENAAR”

Hij geldt als een van de meest invloedrijke personen in goeddoelenland. Met zijn Eindhovense Start Foundation springt Jos Verhoeven in de bres voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. En zo nodig is hij gewoon stout.

TEKST: PAULA VAN DE RIET

FOTO'S: VINCENT VAN DEN HOOGEN

Jos Verhoeven heeft de mooiste baan van de wereld: jaarlijks mag hij een paar miljoen weggeven. Geen wonder dat hij veel blij gezichten tegenkomt. Verhoeven is directeur van Start Foundation, een Eindhovense organisatie die vanuit het Klokgebouw investeert in projecten die op vaak vernieuwende wijze werk opleveren voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Ouderwetse liefdadigheid ziet Verhoeven absoluut niet zitten.

Het moet anders. Mooi voorbeeld daarvan is het Stoutfonds dat hij onlangs lanceerde. Dat betaalt boetes die werkgevers krijgen als zij jongeren zonder verblijfsvergunning stage laten lopen. Van de overheid mogen deze jongeren wel een opleiding volgen maar geen stage lopen want dat geldt als arbeid waarvoor een tewerkstellingsvergunning nodig is. Maar zonder stage geen diploma. 'Dan maar stout doen' is Verhoevens credo, want ook zij hebben volgens hem recht op een fatsoenlijke toekomst.

Verhoeven kan snel overschakelen. Het ene moment maakt hij een ontspannen praatje met de kok van Voortuin Buurtrestaurant in Woensel West, een project waar Start Foundation ook bij betrokken is. Het volgende mo-

ment adviseert hij op niveau de in dure pakken gestoken top van PricewaterhouseCoopers over de impact van maatschappelijke investeringen. Verhoeven geniet van die tegenstellingen. „In Woensel West gaat het goed met het buurtrestaurant, want steeds meer mensen doen mee”, vertelt hij. „Tegen de accountantsfirma ben ik duidelijk geweest. Het is belangrijk om resultaat te bereiken voor de mensen die je wilt helpen. Het zogenaamd maatschappelijk rendement. Het geld moet niet blijven hangen bij allerlei bureaus en hulpverleners, zodat de buit op is als je daadwerkelijk met een project wilt beginnen. Schandalig hoe vaak dat gebeurt.”

Jos Verhoeven is een ‘gewone’ Eindhovenenaar die voortdurend boven zichzelf uitstijgt. „Geven is veel mooier dan nemen. Het is een luxe”, predikt hij.

Venture philanthropist

Verhoeven noemt zichzelf een ‘venture philanthropist’, ofwel een ondernemer die investeert in goede doelen, soms met wat meer risico dan zakelijk gebruikelijk. „Wij houden ons bezig met de mensen die buiten de boot vallen, terwijl ze toch graag mee willen doen. Niet het handje willen ophouden. Die mensen proberen we in staat te stellen om voor zichzelf te zorgen.”

Verhoeven is tegen wat hij ziet als de heksenjacht op werklozen. De PVV kwam recent met het idee om werklozen verplicht vrijwilligerswerk te laten opknappen. „Een totaal verkeerde aanpak”, aldus Verhoeven. Wie wil er nou iemand aan zijn bed die dat tegen zijn zin doet? Dat kan, denkt Verhoeven, zelfs gevaarlijke situaties opleveren. Start Foundation heeft andere uitgangspunten. „Wij zien onszelf als een soort laboratorium waar we experimenteren met manieren om mensen enthousiast aan het werk te krijgen, een studie te doen of überhaupt hun huis uit te komen. Wij ondervinden dat de meeste mensen graag een kans krijgen op zinvol werk. We willen kijken naar wat ze kunnen en willen. We zijn niet geïnteresseerd in wat niet mogelijk is.”

Hij haalt een herinnering op aan de horecaman uit Arnhem die met succes procedeerde tegen een overheid die hem verplichtte plantsoenen te schoffelen. De rechter gaf de man gelijk in zijn stelling dat dit zijn kansen op werk in de horeca niet verbeterde. De horeca heeft het moeilijk maar biedt nog steeds mogelijkheden. Zo was Start Foundation een van de financiers van een Amsterdams restaurant

waar je een nieuwe smaaksensatie kunt ondergaan: eten in het pikkedonker. De mensen in de bediening zijn allemaal blind, want die zijn namelijk de enigen die de weg kunnen vinden in de eetzaal. Het werd een doorslaand succes en dat is het nog steeds.

Verhoeven heeft legio voorbeelden van de creatieve aanpak die hij voorstaat. „Een pastoraal werker en een schillenboer in Geleen hadden een plan voor een oude mijnwerkerswijk. Daar zaten veel mensen al twintig jaar thuis. Het idee was om een schaapskudde aan te schaffen die het groen in Geleen zou gaan begrazen in plaats van dat door machines te laten uitvoeren. Ik zag daar wel iets in en ben naar de gemeente gestapt voor medefinanciering. Die gaven niet thuis. Omdat ze al vijftien andere activeringsplannen hadden lopen zonder voldoende instroom. Ze begrepen niet waarom die plannen niet liepen. Voor mij was het duidelijk: de gemeentelijke projecten werden gerund door mensen die om vijf uur naar huis gingen en niet op de hoogte waren van de specifieke omstandigheden van de betrokkenen. Die twee initiatiefnemers van de schaapskudde kenden wel iedereen in hun wijk. Zonder steun van de gemeente zijn we begonnen aan het project. Binnen de kortste keren waren er tientallen deelnemers, allemaal mensen die door de gemeente waren afgeschreven.”

Knoppen

Met de laboratoriumaanpak is Start Foundation overall in het land actief. „Als directeur is dit voor mij een onvoorstelbaar schitterende kans om met mijn vingers aan de knoppen te zitten. Bijna elke dag is een feest. Niet omdat alles lukt. Maar omdat we op een innovatieve manier maatschappelijke investeringen kunnen doen, niet gebonden door wet- en regelgeving die je op allerlei manieren dwars kan zitten. Ik kan mij laten leiden door mijn eigen creativiteit.”

Soms leveren projecten winst op en worden zelfstandig. Soms is er financieel niet direct rendement, maar zijn mensen wel zinvol aan het werk of gaan voormalige hopeloze gevallen weer meedoen. Af en toe doet Verhoeven een ‘uitstapje’. „Zo waren we vorig jaar betrokken bij de publicatie van het boek ‘Capone en King’ door ex-gedetineerde en drugsverslaafde Stanley Groeneveld. Naar eigen zeggen veranderde hij van crimineel in idealist.”

Verhoeven komt voortdurend mensen tegen die hij via zijn netwerk een handje helpt. Een gehandicapte microbiologe, een blinde juriste,

START FOUNDATION

Start Foundation is een maatschappelijk investeerder uit Eindhoven die zich bekommert om mensen die doorgaans buitenspel staan als er banen worden verdeeld. Start Foundation streeft naar een arbeidsmarkt die voor iedereen toegankelijk is, dus ook voor laagopgeleiden, allochtonen, ouderen, gehandicapten en andere kwetsbare groepen. Aangezien de gangbare methoden soms niet werken om deze mensen aan de slag te helpen, zet Start Foundation zich in voor een vernieuwende aanpak. Zo werden allochtone jongeren met weinig opleiding opnieuw de schoolbanken ingelokt door de jongens een opleiding voor autocoureur aan te bieden en de meisje een opleiding als mannequin. Uiteraard is het niet erg waarschijnlijk dat de opleiding veel echte coureurs en mannequins zal opleveren, maar ondertussen laten de jongeren zich wel bijhouden en vergroten daarmee hun kans op een betere toekomst. Op deze manier werkend slaagt de Start Foundation erin om honderden mensen, die uitgerangereerd waren, toch weer aan het werk te krijgen. Dat gebeurt onder meer in samenwerking met het Leger des Heils. In deze samenwerking is 2,5 miljoen euro geïnvesteerd en de bedoeling is om twintig bedrijfjes van de grond te helpen. Speciaal gericht op Zuid-Nederland is het Baanbreker Krediet van de Start Foundation. Daarmee worden bedrijven geholpen die werken met kwetsbare werknemers en door de crisis in problemen zijn geraakt.

Volg de Start Foundation via: startfoundation.nl, johanstekelenburgcompliment.nl, LinkedIn, YouTube en Twitter: @startfoundation

een dove trainster. Zomaar een paar mensen die volgens hem gewoon mee kunnen draaien, als ze maar op de juiste plek zitten. Hij is ervan overtuigd. Zo belde hij een bestuursvoorzitter van een ziekenhuis. Die wist wel iets voor de microbiologe. Een andere collega-bestuurder werkt op de juridische afdeling van een bedrijf. Daar ziet Verhoeven wel een mogelijkheid voor de blinde juriste.

Start Foundation is vorig jaar begonnen met Baanbreker Kredieten, een extra steun voor Brabantse bedrijven die bijdragen aan de werkgelegenheid voor moeilijk plaatsbare mensen. Het gaat om kredieten tot 50.000 euro. Bedrijven die door de banken al min of meer waren afgeschreven, werden dankzij de financiële input van Start Foundation weer betrouwbare partners voor diezelfde banken. „Die banken zaten natuurlijk al met geld in die bedrijven, dus die konden we onder druk zetten”, lacht Verhoeven. Op deze manier zijn 171 kwetsbare arbeidsplaatsen gered.

Crisis

Het eerste bedrijf dat gespot werd, was Flock Techniek Nederland (in Nuenen). Het bedrijf maakt allerlei producten die worden bewerkt met een laagje kunstmatig ‘fluweel’, zoals dashboards van auto’s. Maar ook bijvoorbeeld een levensecht paard. Het bedrijf werd zwaar getroffen door de crisis. Tien mensen die voor een groot deel niet snel weer aan het werk zouden komen, dreigden hun baan te verliezen. Momenteel draait het bedrijf weer volop en zit er een opgaande lijn in de verwachtingen.

In Eindhoven steunt Start Foundation Nico Zwarthoed Salades met een krediet. Dit bedrijf heeft nogal wat mensen in dienst uit moeilijk plaatsbare doelgroepen, zoals gedeeltelijk arbeidsgeschikten. Bouwbedrijf Van Asperdt kreeg eveneens een krediet. Dit bedrijf heeft een apart bedrijfje opgericht onder de naam De Regionale Huismeester. Het is een speciaal leer/werkbedrijf voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Zij worden ondersteund door gedeeltelijk gehandicapte vaklui uit het moederbedrijf. In samenwerking met Eindhoven Airport werd ‘StartBaan’ uitgevoerd, een arbeidstrainingsproject voor jonge werklozen. Een ander Eindhovens project is de Stichting Stuur, die zich bezighoudt met het repareren en verkopen van fietsen door kansarme jongeren aan studenten.

Jolige bui

In een jolige bui wil Verhoeven zichzelf wel eens een in Brabantse klederdracht gestoken Amsterdammer noemen. Hij heeft de branie van een hoofdstedeling. Maar hij is natuurlijk gewoon een echte Eindhovenenaar die trots is op ‘zijn’ PSV. Als er mensen uit het westen op bezoek zijn, zorgt Verhoeven er steevast voor dat ze in zijn kantoor in het Klokgebouw zitten met prachtig uitzicht op het PSV-stadion. „De club die in de laatste tien jaar het vaakst kam-

pioen is geweest”, zegt hij dan fijntjes. „Ik kom overal in het land en in alle lagen van de maatschappij. Mensen vragen steevast waarom we met zo'n bijzondere organisatie helemaal in Eindhoven zitten, om daarna op te merken dat het eigenlijk niet zo ver rijden is. Ik vertel dan hoeveel mooie uitvindingen er op een paar honderd meter afstand zijn gedaan en wat voor mooie dingen nog steeds uit de regio komen. Ik ben trots op Eindhoven.”

Verhoeven kan zich ergeren aan dure acties om aan geld te komen. „Ik ben bang dat ik mensen op hun tenen heb getrapt toen ik niet wilde komen naar een diner dat geld moest opbrengen voor arme mensen. Je denk toch zeker niet dat ik daar mijn buik ga zitten vol eten terwijl er kinderen met honger naar bed gaan? Ik geef wel geld. Daar kwamen boze brieven op. Volgende keer stel ik voor om arme mensen uit te nodigen op een sjiek diner.”

Verhoeven maakt zich zorgen om het verharde van de samenleving. „We willen met z'n allen wel zorgen dat daklozen als het vriest binnen kunnen slapen, maar 's ochtends worden ze weer de kou ingetrapt. Die nare situatie los ik ook niet zomaar op. Ik ben nu eenmaal geen Ti-Tta Toveraar, maar ik vind wel dat je als beschaafde mensen de plicht hebt om voor elkaar te zorgen. Daar heb ik als belastingbetaler best geld voor over.”

Ontembaar

Verhoeven heeft zelf een minder bevoorrechte achtergrond. Al heel zijn leven valt het hem op hoe gemakkelijk sommige mensen buiten de boot vallen, en hoe eenvoudig het soms is mensen op een andere koers te krijgen. Zonder gedreven te worden door een godsdienst of bepaalde filosofie, of steun van de overheid. „Ik hou niet van 'ismen', heb ik helemaal niets mee. Ik wil niet in een hokje geduwd worden, als ik in een hok zit, wil ik eruit en trap ik de deur in.”

Wel wil hij zoveel mogelijk weten. Tijdens zijn werkzame leven volgde hij allerlei opleidingen, behaalde hij zijn postdoc arbeidsmarktstrategie (Universiteit Groningen) en was zijn laatste genoten opleiding management in de Sociale Economie (Universiteit Antwerpen). Naast zijn werk bij Start Foundation is hij in Eindhoven ook voorzitter van het Trudo Emancipatiefonds en van de Raad van Belanghouders van Wooninc.

„Studeren heb ik nooit als een belasting ervaren, maar als het stillen van een nagenoeg ontembare honger.”

